

mindre dokumenterbare udgifter, der som regel vil være forbundet med en ægtefælles eller samlevers død, f.eks. flytteudgifter, udgifter til bistand i hjemmet, begravelsesudgifter mv. Overgangsbeløbet kan udbetales ved siden af erstatning for tab af forsørger, mens den, der får udbetalt overgangsbeløb, ikke tillige kan kræve særskilt erstatning for begravelsesudgifter.

»Ægtefælle« og »samlever« skal forstås på samme måde som i erstatningsansvarslovens § 13 om forsørgertabserstatning. Hvis den afdøde ikke efterlader sig ægtefælle eller samlever, kan beløbet tilkendes en anden efterladt person, når særlige omstændigheder taler derfor. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor det pågældende familiemedlem i mange år har haft fælles bolig og fælles husholdning med afdøde. Beløbet vil også kunne udbetales til forældre til større hjemmeboende børn, der bidrog til husholdningen, eller til en søster eller bror, som havde fælles bolig mv. med afdøde.

Erstatningsansvarsloven indeholder derimod ikke regler om godtgørelse for *ikke-økonomisk skade* hos de efterladte som følge af dødsfaldet, f.eks. tort, psykisk smerte og lidelse. Der gives heller ikke tortgodtgørelse mv. efter erstatningsansvarslovens § 26 til pårørende til ofre.

Der henvises til betænkningen side 19 ff.

2.2. Erstatning til efterladte for psykisk skade

Erstatningsansvarsloven indeholder dansk rets almindelige regler om udmåling af erstatning og godtgørelse ved personskade mv. Erstatningsansvarsloven angiver ikke, hvad der nærmere skal forstås ved en »personskade«, men det antages, at en personskade både kan være fysiske og psykiske følger af en ansvarspådragende handling, herunder f.eks. en egentlig psykisk lidelse, der medfører midlertidig eller varig arbejdsdygtighed

Betænkningen side 21 ff. indeholder en nærmere gennemgang af gældende ret med hensyn til mulighederne for at få erstatning for personskade i form af psykisk skade. Det fremgår heraf, at der efter retspraksis som udgangspunkt kan kræves erstatning for psykisk skade, hvis skaden er opstået i forbindelse med, at skadelidte selv har lidt fysisk overlast, f.eks. hvis skadelidte i forbindelse med vold pådrager sig en egentlig psykisk lidelse. Dette forudsætter, at der efter dansk rets almindelige erstatningsregler i øvrigt er grundlag for at pålægge skadevolderen erstatningsansvar for den psykiske skade, herunder at der kan påvises årsagssammenhæng mellem den ansvarspådragende handling og skaden.

I betænkningen anføres endvidere, at domstolene i flere tilfælde har tilkendt erstatning for psykisk skade

i tilfælde, hvor den erstatningssøgende var impliceret f.eks. i en ulykke uden at lide direkte fysisk overlast, men hvor den psykiske skade skyldes, at den pågældende var eller anså sig for at være i fare for at komme fysisk til skade. Domstolene har også i visse tilfælde tilkendt erstatning, selv om den erstatningssøgende ikke har lidt fysisk overlast og heller ikke uden videre kan siges at have været i fare herfor, hvis skadevolderens handling har været udtryk for grov kådhed eller lignende.

Som det fremgår af betænkningen side 26 ff., har den erstatningsretlige litteratur været åben over for, at der også i andre tilfælde i et vist omfang vil kunne tilkendes erstatning for psykisk skade – f.eks. hvis den erstatningssøgende har fået en psykisk skade ved at overvære eller blive underrettet om, at en nær pårørende er blevet dræbt eller kvæstet. Hidtil er der ikke i retspraksis givet erstatning i sådanne tilfælde, men hverken erstatningsansvarsloven – der som nævnt ikke regulerer, hvad der skal forstås ved en »personskade« – eller anden lovgivning vil være til hinder for en sådan udvikling.

Det kan i øvrigt nævnes, at der efter arbejdsskadesikringsloven – der gælder, uanset om der findes en erstatningsansvarlig skadevolder – gives erstatning for psykisk skade ved arbejdsskader også i tilfælde, hvor der hidtil ikke er givet erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. betænkningen side 30 ff. og side 89 ff. Der kan f.eks. gives erstatning efter arbejdsskadesikringsloven, hvis den ansatte har været indblandet i en voldsom begivenhed, selv om han eller hun ikke selv har været i fare for at lide fysisk overlast, f.eks. en lokomotivfører, der påkører en person. Der kan endvidere i visse tilfælde gives erstatning for psykisk skade som følge af, at den ansatte har overværet en alvorlig ulykke mv.

2.3. Arv af krav på godtgørelse for personskade

Erstatningsansvarsloven indeholder i § 18, stk. 2, en begrænsning af, hvornår krav på godtgørelse for personskade falder i arv, idet kravet først falder i arv, når det er anerkendt eller gjort gældende ved sagsanlæg eller under en straffesag ved kravets fremsættelse i retten eller i et anklageskrift eller en stævning, der er indleveret til retten. Dette gælder for krav om godtgørelse for svie og smerte (erstatningsansvarslovens § 3) og for varigt mén (erstatningsansvarslovens § 4). Reglen gælder endvidere for godtgørelse for tort mv., jf. erstatningsansvarslovens § 26, stk. 4.

Baggrunden for reglen er, at krav på godtgørelse for personskade er anset for at være af personlig karakter, således at beslutningen om at gøre kravet gældende